

Stukje

NORDOST TYR

extra kwaliteit beleving

tested

MUSIC®
emotion

35

De aanwezigheid van de Nordost Tyr kabels viel samen met de berichtgeving rondom Michael Jackson. Kun je respectvoller omgaan met zijn erfgoed door dit af te luisteren met behulp van deze kabels?

▶▶NEXT

Heeft u zich wel eens afgevraagd welke twee platen mee zouden gaan naar een onbewoond eiland met een draaitafel op zonne-energie? Dat zijn ongetwijfeld 'Kind of Blue' en 'Thriller'. De eerste vertegenwoordigt volgens velen de essentie van de geïmproviseerde muziek en binnen de tweede zijn alle elementen van het populaire genre te vinden. Het klassieke vakgebied is dan af te dekken met een meegesmokkeld exemplaar van Bach, zijnde het elementaire en briljante idioom waarop de serieuze muziek grondvest is. Michael Jackson was een generatiegenoot. Merkwaardigerwijs is

de storm rondom zijn verscheiden redelijk snel gaan liggen en de stapeltjes re-releases in de weinige overgebleven platenwinkels symboliseren het 'graantjepik' van de door dollartekens verblinde platenbonzen. Maar eerlijk gezegd is Thriller natuurlijk een absoluut meesterwerk. Terugdenkend aan het enorme aantal jaren waarin deze plaat vreugde, plezier, herkenning en kostbare momenten heeft bezorgd. Ook de videoclip was destijds schokkend briljant. Waarschijnlijk het beste, meest creatieve en meest spraakmakende dat ooit ge-

maakt is. In het platenarchief staan hier alle denkbare en ondenkbare versies van het Jackson-vinyl dat ooit verschenen is. Vanaf de platen op het Tamla Motown label van de Jackson Five. Die zijn de afgelopen weken opnieuw uit de kast gekomen. De songs zijn nog even aansprekend en actueel als vijftientig jaar geleden. Toch is het album 'Bad' minstens zo geweldig als Thriller. Michael heeft richting, genot en betekenis gegeven aan een hele generatie. Hij was degene die het medium vinyl maximaal benut heeft als communicatiemiddel voor zijn boodschap en visie.

Nordost

Tja, het kan niet anders. De opnamen van Michael deden afgelopen zomer mee tijdens het testen van de Nordost kabels. Het knappe van Nordost is dat dit bedrijf ogenschijnlijk invloed uit kan oefenen op de kwaliteit van haar kabels. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar eigenlijk is het heel lastig om kabels met eenzelfde soort constructie van oplopende hoorbare kwaliteitsverschillen te voorzien. Je hebt dan kennis nodig van kabelparameters die inderdaad hoorbare verschillen veroorzaken. Nordost demonstreert dat altijd heel overtuigend op de verschillende grote shows in en buiten Europa. Het is, voor zover bekend, de enige fabrikant die het aandurft om publiekelijk de eigen kabels in relatie tot elkaar te demonstreren. Veel kabelfabrikanten zullen ervaren dat de geluidsmatige verschillen tussen series kabels en typen kabels binnen eenzelfde serie extreem klein zijn. Een overtuigende demo wordt dan lastig. Het is in ieder geval opvallend dat de meeste kabels op shows slechts visueel aanwezig zijn. De Nordost kabels hebben een specifieke constructie. Daaruit zijn de kabel-eigenschappen gedeeltelijk af te leiden. De verzilverde kopergeleiders zijn door lucht geïsoleerd van de zogenaamde FEP- buitenmantel. Dat gebeurt door een dunne FEP-spiraal rond de geleider te wikkelen. Het resultaat is dat gemiddeld 80% van het geleideroppervlak door lucht wordt omgeven. Over Nord-

ost wordt gezegd dat deze kabels snel zijn. Dat wordt volgens Nordost veroorzaakt doordat er weinig energie wordt opgeslagen in de isolatie. Die wordt dan ook niet, in de tijd vertraagd, losgelaten en toegevoegd aan het signaal. Er ontstaat dan geen versmering en dat ervaren wij als zijnde 'snel'. Als kabels energie vasthouden werkt dat vertragend op de kabelgeleiding en wordt er gesproken over 'propagation delay'. Nordost claimt dat de Tyr een waarde voor de propagation delay heeft waardoor de geleiding 92% van de lichtsnelheid is. Nordost beweert dus dat de geleiding wordt vertraagd door storage en releaseverschijnselen en dat de parameter propagation delay hier een maat voor is. Een kabel waar de geleiding plaatsvindt met 100% van de lichtsnelheid zou dan 'storagevrij' zijn.

Voor degenen die gewend zijn aan dat dikke en zompige laag en een overdreven 'bloemig' geluidsbeeld, dat mede veroorzaakt kan worden door kabels die veel energie vasthouden, kan een Nordost wat dun en wellicht clean klinken. Zeer waarschijnlijk heeft de Nordost kabel dan gelijk en is er feitelijk een probleem met de rest van de set. In een goed samengesteld systeem zal de kabel zeker niet dun en clean klinken.

Op niveau

In eerdere reviews over de Nordost kabels werd opgemerkt dat er zo'n fraai gestructureerd geluidsbeeld ontstaat met scherpe focussing. Het lijkt logisch om te veronderstellen dat dit verschijnsel ook ontstaat door de geringe mate van energieopslag en door het geïsoleerd liggen van de geleiders. Er is dan weinig interactie tussen de geleiders onderling en tussen de geleiders en de isolatie. Vrijkomende vertraagde energie en wervelingen zijn in principe waarneembaar binnen de soundstage en hebben dus een 'vertroebelend' effect. De Tyr gebruikt de zogenaamde 'twisted-pair dual-filament spacer' techniek uit de Valhalla. Er zijn twintig 22AWG geleiders. De bedoeling is om het contact tussen de geleider en de

isolator verder te verminderen in vergelijking met de instapkabels van Nordost. Voor de Tyr geeft dat een dielectrische constante van 1,12. Het valt ook op dat de Nordost kabels het hoog altijd op niveau weergeven. Bij de onjuiste match kan dit leiden tot een geprononceerde hogetonenweergave.

Luisteren

Over Nordost is veel geschreven. De beluisterbare kabeleigenschappen, zoals hierboven genoemd, worden universeel door veel collega-recensenten herkend. Een aantal andere opmerkingen in de wereldpers dienen mijns inziens toch met enige reserve te worden beschouwd. Zo blijven 'extreem grote verschillen die kabels maken' moeilijk herkenbaar. Dat de kabels alleen maximaal tot uiting komen bij gelijktijdige toepas-

sing van netkabels en andere kabels van hetzelfde merk, blijft ook een discutabele. Tenslotte lijkt het eerst kiezen van

een bekabelingssysteem en het vervolgens aanschaffen van weergevers, versterkers en een bron de omgekeerde wereld. Bovenstaande opmerkingen doen niets af aan de kwaliteit van Nordost kabels. Maar, wie alleen al een Nordost luidsprekerkabel of interlink aan zou sluiten, ervaart ogenblikkelijk de specifieke Nordost kenmerken. Dat maakt zeker geen afgrondiepe verschillen, maar kan wel een heel waardevolle toename betekenen van de totale systeemkwaliteit. Uitgangspunt blijft het zoeken van geschikte luidsprekers en daarbij passende elektronica. Met betrekking tot het elektrisch matchen van de componenten dient een broncomponent bij

voorkeur een lage uitgangsimpedantie te hebben en de daaropvolgende voorversterker, eindversterker of filters een hoge impedantie en een lage capaciteit. Dat maakt de invloed van kabels al een stuk minder. Als dit allemaal klopt, zullen de Nordost kabels een waardevolle en in principe onhoorbare toevoeging zijn, die de eigenschappen van de systeemcomponenten maximaal in stand zullen houden.

De Tyr is langdurig ingezet en vergeleken met de andere Nordost kabels in de luisterruimte. Het is duidelijk dat de Valhalla set een streepje verder reikt, maar dat de Tyr erg veel Valhalla kwaliteiten biedt voor een wat vriendelijker prijskaartje. Opvallendste eigenschap van de Tyr interlink, uitgevoerd met WBT Nextgen, is de fraaie integratie van het geluidsbeeld. Deze kabel smeedt de performance als het ware aaneen tot een coherent geheel. Beluisteren is hier eenvoudiger dan met woorden omschrijven, maar het is onmiddellijk waarneembaar bij vervanging van een 'mindere' interlink door de Tyr. De Tyr luidsprekerkabel zorgt uiteraard ook niet voor afgrondiepe verschillen. Herkenbaar zijn hier de fraaie 'georganiseerde' stageafbeelding, de weergave van hoge tonen zonder dat die 'softer' of verzwakt klinken en natuurlijk de 'snelheid'. Dat laatste zal vooral hoorbaar worden met percussiegeluiden en door de ervaring dat het laag wellicht wat 'dunner' klinkt. Dat is gewoon even wennen. Het laag gaat namelijk klinken zoals het eigenlijk hoort, althans komt daar een stukje dichterbij. Je lost natuurlijk met een geschikte kabel nog niet alle systeemproblemen op. Maar, de 'wolk' van later vrijgegeven energie door de kabel, is een stukje minder.

Terugkomend op Thriller en Bad: u bent vast een beetje gewend om de tracks van deze platen te beluisteren met een overdosis aan lage tonen en vervorming. Maar, op een goed samengesteld systeem, voorzien van Nordost kabels, valt het op hoe fraai deze opnamen zijn als de balans klopt en als het systeem zo min mogelijk versmering heeft. Zo moet het ooit bedoeld zijn en in de studio hebben geklonken.

Conclusie

De Tyr interconnect en de luidsprekerkabel bieden veel Valhalla kwaliteiten. Nordost kabels horen bij het beste dat op het gebied van verbindingen te koop is. In een goed gebalanceerd systeem zorgen ze net voor dat stukje extra kwaliteit en beleving. Dat wordt gepresenteerd door een unieke mix van eigenschappen, die wat lastiger te vinden is bij andere kabelmerken. Het lijkt realistisch om aan te geven dat de Nordost kabels geen afgrondiepe verschillen veroorzaken. Maar, de waarneembare kwaliteiten zijn dermate de moeite waard dat het zinvol is om een keer kennis te maken met deze producten.

Ruud Jonker

PRIJZEN

TYR REFERENCE LUIDSPREKERKABEL (2 METER SET)	€ 4.449,-
TYR REFERENCE INTERCONNECT (1 METER SET)	€ 1.599,-

HIFINESSE, TEL: 0297-321626
E-MAIL: INFO@HIFINESSE.NL, WWW.HIFINESSE.NL